

Repetitorium vyšších rostlin 12

Vít Grulich

Malvaceae

- součást rosidové větve dvouděložných
  - sloučeny dříve rozlišované samostatné čeledi
    - Malvaceae
    - Bombacaceae
    - Sterculiaceae
    - Tiliaceae
- byliny i dřeviny

Malvaceae

- v pletivech idioblasty se slizovými látkami
- listy střídavé
- jednoduché nebo dlanitě členěné až složené
- palisty přítomny, drobné

Malvaceae

- květenství hroznovité i vrcholičnaté
- květy často velké
- oboupohlavné
- 5četné
- aktinomorfní
- kalich srostlý, vzácněji volný
  - často přítomen kalíšek
- koruny většinou volné

Malvaceae

- tyčinky v 1-2 kruzích
  - často pomnožené
  - často srostlé nitkami
  - někdy bratrstva
- gyneceum cenokarpní
  - 2-x plodolistů
  - blizna hlavatá nebo laločnatá
  - semeník svrchní
    - v každém 1-mnoho vajíček
  - placenta různorodá
- plod suchý
  - rozpadavý, tobolka, nažka, oříšek

Malvaceae

- na různých stanovištích
  - lesy
  - louky
  - plevele
- téměř kosmopolitní
  - převaha v tropech
    - hojné zejména v poloopadavých lesích
  - 250 rodů, 4250 druhů
- léčivky
- zřídka alkaloidy
  - kofein
  - kolatanin
  - theobromin

Malva moschata

Abutilon megapotamicum

Talipariti tiliaceum

Hibiscus rosa-sinensis

Hibiscus schizopetalus

Hibiscus boryanus

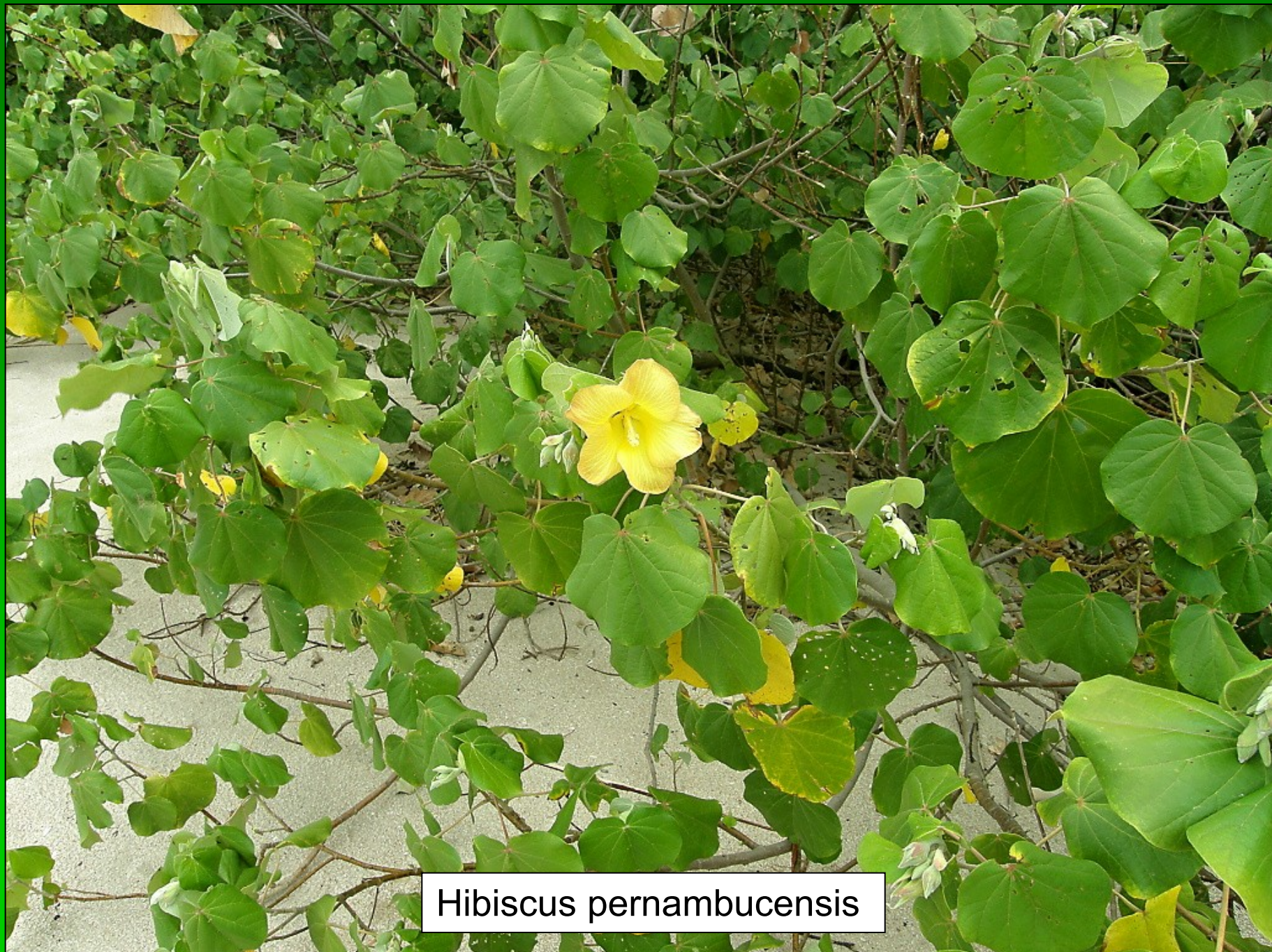

Hibiscus deflersii

Hibiscus dongolensis

Hibiscus pernambucensis

Ruizia cordata

Pseudobombax septenatum

Bombacopsis quinata

Adansonia digitata

Gossypium

Sterculia africana

Dombeya ciliata

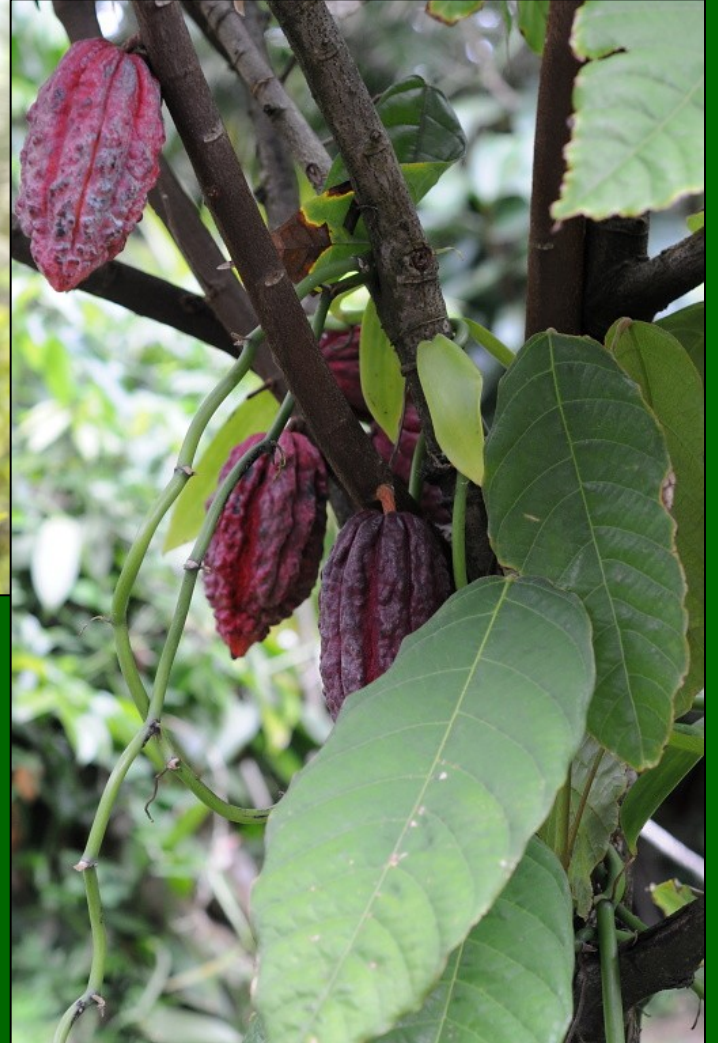
Dombeya punctata

Dombeya ferruginea

Theobroma cacao

Cola acuminata

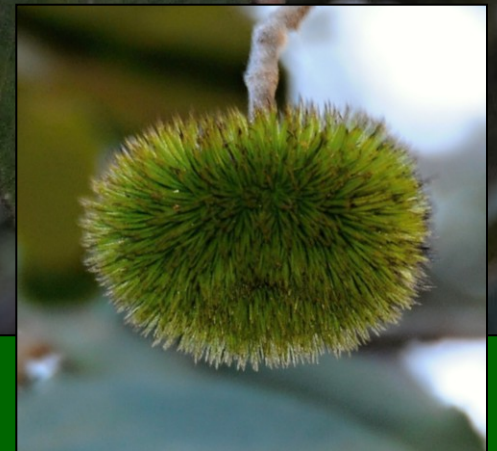

Tilia cordata

Apeiba tibourbou

Luehea speciosa

Muntingia calabura

Grewia villosa

Grewia schweinfurthii

Triumfetta rhomboidalis

Corchorus erodioides

Euphorbiaceae

- Květenství vrcholičnaté, často složité
- Květy většinou redukované, jednopohlavné
- Květní obaly zpravidla nerozlišené, někdy zcela chybějí
- Tyčinka jedna, někdy mnoho
- Nektária často samostatně v květenstvích
- Gyneceum cenokarpní, svrchní, ze 3 plodolistů
- Placenta axilární, vajíčka 1-2, anatropní
- Embryo zakřivené, endosperm nepatrný nebo chybí
- Plod tobolka (nebo rozpadavý)
- Především v tropech, méně až do mírného pásma: 222/5970
- ČR: 2/20
  - V tropech hospodářsky významné: *Hevea*, *Manihot*

Euphorbiaceae

- součást rosidové větve dvouděložných
- byliny, dřeviny
  - také sukulenty
- přítomny mléčnice nebo idioblasty
  - latex
- dvoudomé nebo jednodomé

Euphorbiaceae

- listy střídavé nebo vstřícné
  - jednoduché
  - dlanitě členěné až složené
  - u sukulentů mohou chybět
- palisty někdy přítomny, drobné

Euphorbiaceae

- květenství vrcholičnaté
- květy spíše drobné
  - někdy zcela redukované
- vždy jednopohlavné
- 5četné
- aktinomorfní
- květní obaly nejčastěji redukované na šupinovitě okvětí
  - vzácně plně vyvinuté
  - někdy zcela chybějí

Euphorbiaceae

- Euphorbia – cyathia
  - složité květenství
    - listeny + listence
      - mohou se zbarvovat
    - extraflorální nektaria
    - vijany nahých samčích květů
    - nahý centrální samičí květ

Euphorbiaceae

- tyčinka 1 až mnoho
  - v samčích květech někdy pistillodium
- gyneceum cenokarpní
  - 3 plodolisty
  - blizna hlavatá nebo laločnatá
  - semeník svrchní
    - v každém 1(-2) vajíčka
  - placenta axilární
- plod nejčastěji tobolka
  - řidčeji rozpadavý nebo bobule
- na semenech často masíčko

Euphorbiaceae

- na různých stanovištích
  - lesy
  - louky suché i vlhké
  - plevele
- téměř kosmopolitní
  - převaha v tropech
    - hojně zejména v poloopadavých lesích
  - 225 rodů, 6000 druhů
- latex
  - *Hevea brasiliensis*, *Manihot glaziovii*
- škrobnaté kořeny
  - *Manihot esculenta*
- oleje
  - *Aleurites*, *Sapium*, *Ricinus*, *Jatropha*
- ovoce
  - *Phyllanthus*
- okrasné rostliny

Mercurialis perennis

Euphorbia austriaca

Euphorbia epithymoides

Euphorbia palustris

Euphorbia amygdaloides

Euphorbia seguieriana
subsp. *seguieriana*

Euphorbia seguieriana
subsp. *minor*

Euphorbia exigua

Euphorbia serrulata

Euphorbia dulcis

Euphorbia angulata

Euphorbia saxatilis

Euphorbia verrucosa

Euphorbia spinosa

Euphorbia borbonica

Euphorbia tuckeyana

Euphorbia antiquorum

Euphorbia ammak

Euphobia spiralis

Euphorbia cactus

Euphorbia schimperi

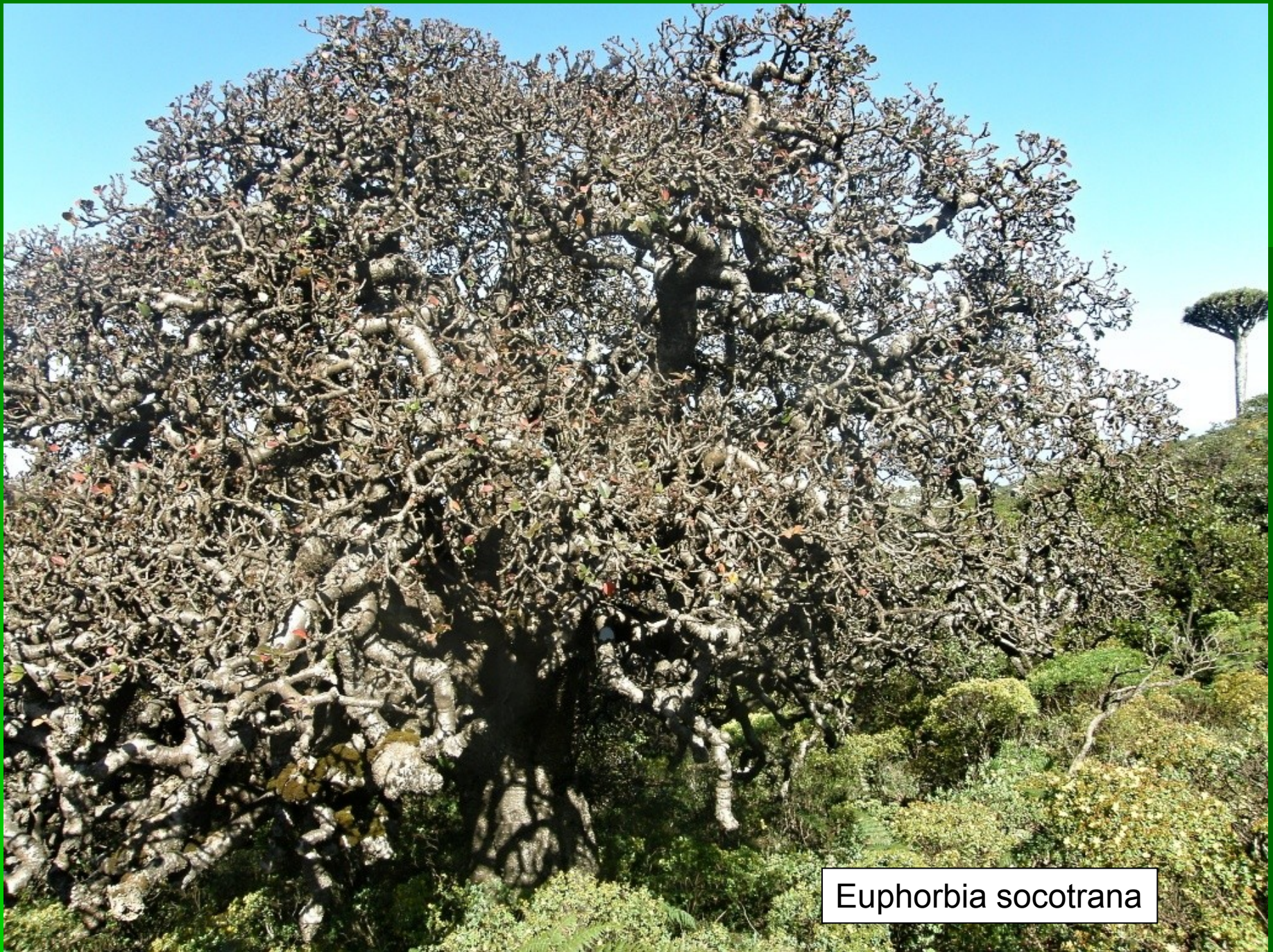

Euphorbia arbuscula

Euphorbia socotrana

Euphorbia socotrana

Euphorbia pulcherrima

Ricinus communis

Jatropha curcas

Jatropha unicostata

Jatropha podagrica

Jatropha gossypifolia

Jatropha multifida

Jatropha integerrima

Hevea brasiliensis

Aleurites

Phyllanthus acidus

Phyllanthus casticum

Phyllanthus phyllireifolius

Croton socotranus

Croton mauritiana

Claoxylon glandulosum

Hippomane mancinella

Hura crepitans

Stillingia lineata

Securinega durissima

Tragia balfourii